

již vyřešena pravoplatným formálním usnesením (rozhodnutí číslo 7491 sb. n. s.), což v souzeném případě se nestalo. Jest proto i nejvyšší soud oprávněn z úřadu samostatně otázku tu řešiti.

Důvodně ale vytýká tu dovolatelka mylnost právního názoru odvolacího soudu, že jde o právní poměr, jenž teprve v budoucnosti má snad vzniknouti a že již proto jest určovací žaloba nepřipustná. Neboť jest nesporné, že právní poměr a z něho odvozovaná pohledávka žalobkyně proti žalovanému vznikla z obchodního spojení ku dni . . . . ., tedy již před odkupem pohledávky manželkou žalovaného. Proto rozsudek, který vyjde ve sporech Ck . . . a Ck . . ., uzná-li na neplatnost odkupu pohledávky, ať z důvodu § 55 vyr. ř. č. 64/1931 Sb. z. a n., anebo z důvodu §§ 870 nebo 879, odst. první obč. zák., nebude tvořiti právní důvod v z n i k u tvrzené pohledávky žalobkyně proti žalovanému, poněvadž bude míti jen význam deklaratorní a nikoliv konstitutivní a mohlo by z něho býti jen odvozováno, že pohledávka žalobkyně proti žalovanému neplatným odkupem . . . . . nezánikla. Neopírá se tudíž určovací žaloba o to, že pohledávka žalobkyně proti žalovanému teprve vznikne, nýbrž o to, že v případě neplatnosti odkupu nezánikla.

Žalovaný namítal, že žaloba jest vůbec nepřipustná, poněvadž prý nemůže býti základem nejistota žalobkyně, jak vlastně má postupovati, to jest nemůže prý současně dvěma žalobami uplatňovati pohledávku a z nedostatku přesné právní orientace podávati žalobu se žalobní žádostí in eventum formulovanou. To jest námitka procesního práva, není ale důvodná. Neboť není zákonného ustanovení, že žaloba musí býti zamítnuta pro nepřipustnost jediné z toho důvodu, že žalobce v jiném sporu a dokonce s jinou stranou sporu tvrdil skutkově opak toho, co tvrdí nyní. Tu jde jen o důkazní otázku, zda jest pravda, co žalobce tvrdil v tom neb onom sporu. Než v souzeném případě žalobkyně ani tak nepostupuje, neboť netvrdí, že odkup pohledávky manželkou žalovaného je neplatný, nýbrž vyvozuje důsledky jen z toho, když podlehe ve sporech Ck . . . . a Ck . . . . , kde tvrdila, že odkup jest platný. Nejde tu o procesuální předpoklad trvání nebo zániku pohledávky, jež má býti zjištěna, nýbrž o hmotněprávní předpoklad. Není také pochyby o tom, že žalobkyně by byla oprávněna žalovati žalovaného o splnění tvrzené pohledávky v rámci potvrzeného vyrovnání, dokud není promlčena, kdyby ve zmíněných sporech Ck . . . . a Ck . . . . pravoplatně podlehla. Nelze proto nahlednouti, proč by nemohla žalovati na určení práva na pohledávku proti žalovanému, pod-

lehne-li v oněch sporech, jsou-li jinak splněny předpoklady žaloby určovací.

Kladná žaloba určovací předpokládá, aby žalobce tvrdil právní poměr nebo právo, jehož zjištění se domáhá a právní zájem na jeho brzkém zjištění (§ 228 c. ř. s.).

Žalobkyně tvrdila a žalovaný uznal, že žalobkyni vznikla proti žalovanému za dodané zboží ku dni 7. srpna 1934 pohledávka o jejíž zjištění jde, a žalovaný nepopřel, že žalobkyni by příslušelo právo vymáhati tuto pohledávku proti žalovanému v rámci potvrzeného vyrovnání, podlehe-li ve zmíněných sporech Ck . . . . a Ck . . . . , nebyla-li pohledávka proti němu promlčena podle § 1486, č. 1 obč. zák.

Šlo by tu jen o to, zdali zažalovaná pohledávka jest proti žalovanému promlčena, čili nic. Dospěje-li soud k závěru, že promlčena není, pak jest splněn první předpoklad kladné žaloby určovací.

Není pochybnosti o tom, že nebezpečí promlčení odůvodňuje právní zájem podle § 228 c. ř. s., nemůželi žalobce žalovati přímo na plnění, leda že by i vedle toho měl zvláštní právní zájem na brzkém zjištění. Žalobkyně mohla sice na místě žaloby určovací podat žalobu na plnění, kdyby byla uznala neplatnost odkupu pohledávky manželkou žalovaného, čili kdyby se vzdala svého nároku proti ní. Ku vzdání se tohoto nároku nelze jí ale nutit, to jest jejím právem, a nelze jí vytýkati, že se snaží zachrániti svůj nárok proti žalovanému, kdyby pozbyla nárok proti manželce žalovaného. Jinak by se mohlo státi, že pozbude oba nároky. A právě tato právní nejistota, zda jí přísluší nárok proti manželce žalovaného nebo jen proti žalovanému, vede k závěru, že žalobkyně má právní zájem na zjištění nároku proti žalovanému v případě podlehnutí ve sporech vedených proti manželce žalovaného.

Bylo však zapotřebí zjišťovati, zda určovací žaloba byla podána ještě před uplynutím promlčecí lhůty, a proto byly rozsudky zrušeny a věc vrácena k I. soudu k doplnění řízení a k novému rozhodnutí.

Soudní poplatky v Sudetském území.

Nařízením z 30. listopadu 1938 RGBl. č. I, str. 1684 byly v Sudetském území zavedeny předpisy týkající se soudních poplatků, totiž Gerichtskostengesetz z 5. VII. 1927, RGBl. I., str. 152 s doplňky a změ-

nami. Zaveden dosud nebyl v Sudetském území říšskoněmecký »Poplatkový řád pro advokáty«. Pro urychlení výkonu právní pomoci jest nutno, aby i právníci česko-slovenští byli se zásadami soudních poplatků platnými v Sudetském území dobře obeznámeni.

I. Všeobecné:

Níže jest přehled nejdůležitějších zásad, platných pro tyto poplatky v občanských právních rozepřích:

Je-li řízení již zahájeno, a byly-li podle starých předpisů poplatky zapraveny nebo vyměřeny, vpočítají se do nových poplatků.

Mimo soudní poplatky nevybírají se žádné kolky nebo další dávky, zejména tedy ne kolky na podání, na protokoly, na přílohy a pod.

Zákon o soudních poplatcích stanoví sazbu »plného poplatku« a z ní vychází. Podle něho vybírá se »plný poplatek«:

1. Jako procesní poplatek za řízení vůbec;

2. jako důkazní poplatek za nařízení provádění důkazů;

3. jako poplatek rozsudečný za konečný nebo mezitímní rozsudek, vydaný po sporném projednávání.

Podle toho jest odvésti při rozsudcích pro uznání a pro zmeškání pouze procesní poplatek. Dojde-li ve sporu k uzavření smíru u soudu, vybírá se pouze čtvrtina plného poplatku, přesahuje-li hodnota předmětu smíru hodnotu předmětu sporu, takže při takových smírech, jejichž punktem nepřesahuje punktem sporné, což bude pravidlem, se poplatek ze smíru neplatí. Ukončili-li se spor takovým smírem, odpadá i důkazní poplatek, na který nárok již vznikl.

Je-li hodnota sporu v době vynesení rozsudku nebo při jiném skončení sporu vyšší, než v době podání žaloby, rozhoduje pro poplatky z celého sporného řízení hodnota

vyšší. Při nárocích na výživné počítá se hodnota sporu podle výše jednoročního výživného, není-li ovšem souhrn žalovaných pohledávek nižší. Při uplatňování peněžitých rent určuje se hodnota sporu pětinasobkem jednoročních důhodů, opět za předpokladu, že souhrn žalovaných dávek není nižší, než tato hodnota. Při rozhodování o alimentární povinnosti manželů pro dobu trvání sporu počítá se hodnota sporu součtem alimentů za dobu půl roku. Při žalobách o trvání nebo existenci nájemního poměru jest hodnotou sporu jednoroční nájemné, leda by nájemné připadající na spornou dobu bylo nižší. Při žalobách na vyklizení pronajatých budov a části budov nebo propachtovaných pozemků jest hodnotou sporu čtvrtletní nájemné.

U nemajetkových nároků platí zpravidla jako hodnota sporu částka 2000 RM.

Procesní poplatek se nevybírá, byla-li žaloba vzata zpět ještě před určením roku k ústnímu jednání, byla-li vzata zpět po té, snižuje se procesní poplatek na čtvrtinu plného poplatku.

Polovina plného poplatku se vybírá v řízení o prozatímním opatření.

Procesní poplatek, důkazní poplatek a rozsudečný poplatek zvyšují se v odvolací stoličce o polovinu, v dovolací stoličce na dvojnásobek. Je-li odvolání nebo dovolání odmítnuto usnesením iako nepřipustné, činí procesní poplatek pouze polovinu plné sazby. Polovinu plného poplatku jest zaplatiti také tehdy, byl-li opravný prostředek vzat zpět před nařízením roku k ústnímu jednání.

V řízení o stížnosti (rekursu) se vybírá plný poplatek ien tehdy, byla-li stížnost odmrštěna jako nepřipustná nebo odmítnuta. Nebylo-li však ve věci samé rozhodnuto a bylo-li rozhodnuto pouze o útratách, podléhá útratová stížnost plnému poplatku.

V řízení upomínacím a směněčném vybírá se polovina plného poplatku.

Zákon o soudních poplatcích zná také poplatek z prodlení. Tento poplatek může býti soudem uložen, muselo by býti zaviněním strany nebo jejího zástupce ústní sporné jednání odročeno nebo vznikli průtah sporu opožděným přednesem strany. Poplatek z prodlení může býti uložen v plné výši plného poplatku, může však býti též snižen až na čtvrtinu.

II. Výše poplatků:

Nejmenší částka poplatku jest 3 RM. Obnosy v pfenicích zaokrouhlují se vždy na 10 nahoru.

Plný poplatek činí u předmětu sporu do 60 RM včetně 2 RM, při vyšších punktech až do

1000 RM včetně činí	3 %,
nad to až do 2000 RM včetně	2 %,
nad to až do 10.000 RM	
včetně	1 %,
nad to bez omezení	1/2 %.

Hodnotu jest zaokrouhliti vždy nahoru do nejbližších 100 RM, při hodnotě sporu přes 20.000 RM vždy na nejbližších 1000 RM.

Poměrně vysoké poplatky, naproti tomu však upravené degresivně jsou zřejmy z tabulky:

Hodnota sporu až	Plný poplatek	Hodnota sporu až	Plný poplatek
60	2	2.600	56
100	3	2.700	57
200	6	2.800	58
300	9	2.900	59
400	12	3.000	60
500	15	3.100	61
600	18	3.200	62
700	21	3.300	63
800	24	3.400	64
900	27	3.500	65
1.000	30	3.600	66
1.100	32	3.700	67
1.200	34	3.800	68
1.300	36	3.900	69
1.400	38	4.000	70
1.500	40	4.100	71
1.600	42	4.200	72
1.700	44	4.300	73
1.800	46	4.400	74
1.900	48	4.500	75
2.000	50	4.600	76
2.100	51	4.700	77
2.200	52	4.800	78
2.300	53	4.900	79
2.400	54	5.000	80
2.500	55	5.100	81

Hodnota sporu až	Plný poplatek	Hodnota sporu až	Plný poplatek
5.200	82	7.700	107
5.300	83	7.800	108
5.400	84	7.900	109
5.500	85	8.000	110
5.600	86	8.100	111
5.700	87	8.200	112
5.800	88	8.300	113
5.900	89	8.400	114
6.000	90	8.500	115
6.100	91	8.600	116
6.200	92	8.700	117
6.300	93	8.800	118
6.400	94	8.900	119
6.500	95	9.000	120
6.600	96	9.100	121
6.700	97	9.200	122
6.800	98	9.300	123
6.900	99	9.400	124
7.000	100	9.500	125
7.100	101	9.600	126
7.200	102	9.700	127
7.300	103	9.800	128
7.400	104	9.900	129
7.500	105	10.000	130
7.600	106		

Podle toho činí tedy na př. při sporném punktu 1000 RM procesní poplatek 30 RM, důkazní poplatek 30 RM a rozsudečný poplatek 30 RM, dohromady 90 RM, poněvadž každý z těchto poplatků představuje plný poplatek.

III. Splatnost soudních poplatků.

Poplatek stává se splatným učiněním návrhu po kterém se řízení zahajuje, rozsudečný poplatek jest splatný rozhodnutím.

Rok k ústnímu jednání má o žalobě býti nařízen po zaplacení procesního poplatku. Platební rozkaz (směnečný platební příkaz) má býti vydán teprve po zaplacení poplatku.

Výjimka platí tehdy, má-li žalobce právo chudých, nebo osvědčí-li, že by mu zaplacení poplatku v krátké lhůtě s ohledem na jeho majetkové poměry, činilo potíže. To platí i tehdy, osvědčí-li se, že by průtah způsobil žalobci škodu nenahraditelnou nebo těžko nahraditelnou. K osvědčení postačí v posledním případě prohlášení zmocněného právního zástupce. *Odpůrce žalující*

strany, která má právo chudých, neplatí tedy soudní poplatky, leda by v rozsudku k tomu byl odsouzen. Dlužníkem soudních poplatků jest v civilním procesu vždy ten, kdo řízení v I. stolici navrhl. Je-li rozhodnutí zrušeno nebo změněno, zaniká tím také povinnost k placení soudních poplatků, založená soudním rozhodnutím.

Více poplatkových dlužníků ručí solidárně.

IV. Záloha cizinců.

Příslušníci cizích států jsou povinni bez ohledu na závazek k placení procesního poplatku v I. a II. stolici platiti zálohu ve výši dvojnásobného poplatku, v III. stolici ve výši jednoduchého poplatku. Totéž platí pro osoby bez státní příslušnosti, které nemají svoje bydliště v Německé Říši. Je to jakýsi druh aktorské kauce, jenže ve prospěch fisku a nikoli ve prospěch druhé strany.

Tato záloha cizinců se však nevybírá, platí-li vzájemnost. Tomu tak jest v poměru k Česko-Slovensku.

Avšak, i když neplatí vzájemnost, nevybírá se záloha cizinců při žalobách směnečných, žalobách navzájem, žalobách z práv zapsaných v pozemkové knize a v případech, kdy žalobce má právo chudých.

V. Způsob odvádění soudních poplatků.

Zásadně doručuje justiční pokladna (Justizkassa) útratový účet, který zasílá přímo straně. Je však též možno, aby strana si vy počítala poplatek a složila jej v »Gerichtskostenmarken« (ve známkách soudních poplatků).

Ručení procesního zmocněnce za soudní poplatky neexistuje. Procesní zmocněnec naopak může podávati všechna podání bez jakýchkoliv známek poplatkových, poplatky bu-

dou pak vyměřeny straně útratovým účtem přímo.

*

V této souvislosti jest upozorniti též na ustanovení Urkundensteuergesetz z 5. V. 1936 RGBl. I, str. 407 o procesních plných mocích, který platí v Sudetském území od 10. XI. 1938. O procesních plných mocích ustanovuje § 27 Urkundensteuergesetz:

Dani podléhá prohlášení zmocnitele, jímž uděluje někomu jinému zastupitelskou moc (udělení plné moci). Dani podléhá také udělení substituční plné moci. Není-li o udělení plné moci vystavena listina, jest takové listině pokládati za rovno sdělení zmocnitelovo třetí osobě, že jiného zmocnil.

Daň se počítá,

1. zmocňuje-li plná moc k provedení určitého právního jednání nebo určitého druhu právních jednání (zvláštní plná moc): z hodnoty předmětu těchto právních jednání;

2. zmocňuje-li plná moc k provedení všech právních jednání, které se týkají celého jmění nebo části jmění zmocnitelova (všeobecná plná moc): z hodnoty jmění nebo částečného jmění bez srážky dluhu.

Listinná daň činí v tomto případě $\frac{1}{2}\%$ (promile), ne však více, než 500 RM. Není-li hodnota předmětu ocenitelná, činí daň 1.50 RM.

Ze zdanění jest vyňata: Plná moc k zastupování v řízení před soudem nebo jiným úřadem, a to i tehdy, zmocňuje-li plná moc k přijímání předmětu sporu a k dispozici jím (další osvobození v této souvislosti nejsou důležitá).

Podle toho jest procesní plná moc prosta poplatnosti. Naproti tomu však podléhá dani prohlášení, že mandát se přijímá. Potvrdí-li tedy na př. právní zástupce své straně, že přijímá zastupování určité věci, podléhá to listinné dani.

Označení úřadů v Sudetoněmeckém území.

I. Soudy:

Amtsgericht (dříve Bezirksgericht).

Landgericht (dříve Kreisgericht).

Oberlandesgericht (se sídlem v Litoměřicích).